

Veckans evangelium ger förkunnaren ett utomordentligt tillfälle att undervisa om omvändelsen och den nya födelsen. Hur den går till och vad den innebär. De insikter som går under benämningen Nådens ordning kan komma väl till pass.

Uppståndelsen kan inte förstås utan korset. De två hänger samman med helheten, som är ett Guds mysterium. Gud skapade allt, försonade allt med sig i Jesu död och skapade på nytt i hans uppståndelse. Uppståndelsen stannar inte vid att en individ som har dött får liv igen utan den rör vid alltings fulländning och fulländningen är av en annan art.

Påskens unika och för mänskligheten helt avgörande betydelse är att Jesus uppväcktes från de döda. När Jesus visar sig för de sina (Matt 28:8–10, 16–20, Mark 16:9, 12, 14, Luk 24:13–33, 34, 36–43, Joh 26:29, 21:1–2, Apg 1:4–11) ser de den förstfödde i den nya skapelse. Trots att lärjungarna kunde se honom med egna ögon var det omöjligt för dem att förstå vad som faktiskt hade skett.

Vi har att göra med en historisk händelse som går bortom allt mänskligt förstånd. Docenten i nytestamentlig exegetik, Tord Fornberg (1943–) skriver i kommentaren till *Matteusevangeliet* 13:53–28:20, i serien KNT, EFS 1999, sidan 477: ”Budskapet att en korsfäst människa upprättats av Gud och förhärligats var så otroligt att det med säkerhet skulle ha avvisats av lärjungarna, om de inte själva övertygats av möten med den uppståndne Jesus.” sid 477.

I Lukas 24 berättar läkaren och historikern Lukas om vad som hände samma dag som Jesus uppväcktes från de döda. Han visade sig först för kvinnorna vid graven, sedan för apostlarna och för två lärjungar på väg till Emmaus. Vad Lukas beskriver här måste ha ägt rum under en längre tid än vad som framgår av texten. Slutverserna av vår perikop och de efterföljande verserna 50 och 53 utgör en övergång till hans fortsättning i Apg 1. Av Apg 1:3 heter det att den Uppståndne visade sig till och från för lärjungarna under 40 dagar. Frågor som när, var eller hur uppståndelsen ägde rum är inte de viktigaste frågorna. De kan tvärtom leda oss vilse. I stället ska vi försöka förstå *varför* Jesus dog för våra synder, *varför* han uppstod för vår rättfärdiggörelses skull *och låta Jesus förklara* Skrifterna, inte enstaka verser utan hela Skriften, Luk 24:27 och 44. Jesus hävdar att han är Bibelns kärna och stjärna.

Jesus övertygade de sina genom att förklara Skrifterna för dem. Veckans evangelium innehåller särskilt följande fyra aspekter:

1. V 39, 42, **Jesus har uppstått med sin kropp**. Det var en märklig händelse på flera sätt. Kroppen betraktades vid den här tiden som något negativt, något att bli räddad från. Lukas är mycket fysisk när han tre gånger berättar hur Jesus betonar sin kroppslighet. Han sade: ”Känn på mig och se på mig!”. ”En ande har inte kött och ben och det kan ni se att jag har” och ”de såg hur han tog den (fisken) och åt.” Väldigt fysiskt med andra ord för att stryka under kontinuiteten mellan den gamla och nya skapelsen.
2. V 44, 45 Påståendet om **den nya födelsen är central** i Jesu undervisning, Joh 3:3–6, och inleder den nya skapelsen. Den gör det möjligt för lärjungarna att läsa Skriften i

ljuset av vad som hade hänt. ”Sedan öppnade han deras sinnen så att de kunde förstå skrifterna”. **Den gammaltestamentliga texten, 5 Mos 18:15–18**, utgör ett exempel på ett ord som, enligt Jesus, syftar på honom.

3. V 47, 48 **Lärjungarna ska vittna om allt detta** ”och syndernas förlåtelse genom omvändelse skall förkunnas i hans namn för alla folk med början i Jerusalem.”, jämför missionsbefallningen i Matt och Luk (Jes 2:3, 42:6, 49:6, 51:4f, Rom 15:9–12). Omvändelsen är början på den nya födelsen. Efter att människan blivit en ny skapelse, Gal 6:15 och 2 Kor 5:17, kallas hon att under sitt jordeliv växa, mogna och bära frukt.
4. V 49, **De skulle vänta på Anden**. ”Men ni ska stanna här i staden tills ni har blivit rustade med kraft från höjden.” Ordet gäller också oss i den meningen att endast Gud kan ge växten i människors liv. Vi plöjer, sår, vattnar och göder, men Gud ger växten.

Det samstämmiga vittnesbördet var att Jesus var sig lik, men att de ändå inte kände igen honom. På något vis var han förvandlad. Han var inte en ande, men inte heller jordisk. Han var en ny skapelse, förvandlad, 1 Kor 15:42f, Rom 8:29 och Fil 3:21.

Livet efter uppståndelsen är inte en utveckling av något vi redan har, utan centrum för Guds återlösta verk. Professorn Hugo Odeberg (1898–1973) talade om denna Guds hemlighet i boken *Rannsakan*, sidorna 215–226, Verbum 1968. Han som uppstår har hela mänskligheten i sig såväl som när han dör som när han uppstår, se Paulus i Rom 5:18 och besjungen i Kol 1:15–20. Det är fråga om en ny skapelse. **I episteltexten, Kol 3:1–4**, slår fast Paulus fast att vi, genom dopet och tron, redan har uppstått med Kristus. Den evangeliska tillämpningen blir då att söka uppståndelsens förverkligande i vardagen.

Mysteriet kan inte förklaras, men uppenbaras i och av Kristus. Och det kan tas emot. Genom den nya födelsen får vi del av gudomligt liv för att sedan bli honom lika, 1 Joh 3:2.

Håkan Sunnliden